

Секція 1. Нормативно-правове забезпечення та стандарти міжнародної освіти в Україні та Європейському Союзі

Regulatory and legal framework and standards of international education in Ukraine and the European Union

В.Н. Ісаєнко, І.І. Дейнега, В.В. Тимохін

Інститут перепідготовки та підвищення кваліфікації Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Україна

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

V.N. Isayenko, I.I. Deynega, V.V. Tymokhin

Institution for continuing education, National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov, Ukraine

REGULATORY SUPPORT PROBLEMS OF INTERNATIONAL COOPERATION IN HIGHER EDUCATION OF UKRAINE

На період розпаду Радянського Союзу у вищих навчальних закладах України навчалось близько 30 тисяч іноземних студентів, а через відсутність нормативно-правового регулювання механізму організації набору на навчання іноземців за часів незалежності України у 2002 н/р, на жаль, цей контингент склав усього 18 тисяч осіб.

Після підписання наказу МОН України від 12.08.2003 року № 544 «Про затвердження порядку набору іноземців на навчання та порядку видачі іноземцям запрошень на навчання в Україні» та на виконання Постанови КМУ від 05.08.98 року № 1238 «Про затвердження положення про прийом іноземців та осіб без громадянства на навчання до вищих навчальних закладів» система набору іноземців на навчання, дала можливість щорічно збільшувати первинний набір на 15-20% і досягнути вже у 2013 році показника 65-ти тисячі іноземців, які навчаються у ВНЗ України.

Слід зазначити, що визначальною у створенні механізму набору іноземних студентів була і залишається робота суб'єктів підприємницької діяльності (резидентів і нерезидентів), які забезпечують близько 80% студентів, які прибувають на навчання до ВНЗ України з інших країн світу.

У той же час продовжує існувати проблема державного регулювання діяльності цих освітніх організацій, оскільки стикаємося з дуже цікавою

ситуацією – майже всіх іноземних студентів набирають самі іноземці. Тому розширення повноважень культурно-інформаційних центрів у складі закордонних дипломатичних установ, встановлення зон відповідальності по країнах щодо проведення на систематичній основі заходів «Україна запрошує на навчання» надасть можливість, на нашу думку, значно покращити ситуацію в цьому напрямку діяльності.

Наказом МОН України від 01.11.2013р. за №1541, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2013 р. №2004/24536 “Деякі питання організації набору на навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства” затверджено новий “Порядок організації набору на навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства” та “ Порядок видачі іноземцям та особам без громадянства запрошень на навчання (стажування) в Україні та їх реєстрації”. Відповідно до нових нормативних документів переглянуто механізм видачі іноземцям запрошень на навчання та роботу з суб’єктами господарювання. Окремі положення зазначеного вище наказу все ж потребують широкого обговорення освітньої громадськості та внесення до них відповідних уточнень та змін.

Нині питаннями організації запрошення на навчання займаються щорічно від 150 до 200 СПД, які не завжди мають відповідну фахову підготовку і не відповідають за якісний набір іноземних студентів. Альтернативою ним може бути створення за підтримки ВНЗ, регіональних центрів академічної мобільності акредитованих при МЗС, які діятимуть на постійній основі, а також обов’язкове проведення підвищення кваліфікації за програмою «Менеджмент міжнародної освіти» для СПД (резидентів та нерезидентів), які займаються набором іноземних студентів.

Однією із слабких сторін у навчанні іноземних студентів залишається навчання їх, переважно, на денній формі і практично відсутні заочна (дистанційна) та екстернатна форми навчання. Для прикладу, Франція у 16-ти колишніх колоніях в країнах Африки, забезпечила дистанційне навчання африканців на базі майже всіх діючих ВНЗ (із 9-ти ВНЗ Чаду Франція представлена дистанційно в 9 ВНЗ). Повільно також розвивається післядипломна освіта, частина якої у провідних країнах світу становить 30-35% від загального обсягу підготовки іноземців.

Підсумовуючи викладене вище, можна дійти висновку, що назріла необхідність у створенні на громадських засадах при Комітеті з питань науки та освіти Верховної Ради України Координаційної комісії сприяння розвитку міжнародної освіти України у складі відповідальних співробітників МОН, МЗС, Адміністрації державної прикордонної служби МВС, ДМС, інших зацікавлених міністерств і відомств України, завданням якої має бути вирішення існуючих проблем нормативно-правового забезпечення розвитку міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти та розширення прийому громадян іноземних держав до навчальних закладів України.